บทที่ 4
ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “รูปแบบการฝึกปฏิบัติเสริมทักษะในระบบการศึกษาทางไกลของหลักสูตรเกษตรศาสตรบัณฑิต วิชาเอกการจัดการการผลิตสัตว์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช” แบ่งผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. แนวทางและปัจจัยที่เกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติเสริมทักษะของนักศึกษาในระบบการศึกษาทางไกล
2. รูปแบบการฝึกปฏิบัติเสริมทักษะของนักศึกษาในระบบการศึกษาทางไกล

ตอนที่ 1 แนวทางและปัจจัยที่เกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติเสริมทักษะของนักศึกษาในระบบการศึกษาทางไกล

แนวทางและปัจจัยที่เกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติเสริมทักษะของนักศึกษาในระบบการศึกษาทางไกลประกอบด้วย ผลการวิจัยข้อมูลจากนักศึกษาหลักสูตรเกษตรศาสตรบัณฑิต วิชาเอกการจัดการการผลิตสัตว์ และข้อมูลจากคณาจารย์ของสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ที่มีความรู้และประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนฝึกปฏิบัติเสริมทักษะ

1.1 ข้อมูลจากนักศึกษาหลักสูตรเกษตรศาสตรบัณฑิต วิชาเอกการจัดการการผลิตสัตว์

ผลการวิจัยข้อมูลจากนักศึกษาหลักสูตรเกษตรศาสตรบัณฑิต วิชาเอกการจัดการการผลิตสัตว์ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาและพฤติกรรมในระบบการศึกษาทางไกลของนักศึกษา การรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการศึกษาทางไกล อุปกรณ์และเทคโนโลยีสารสนเทศในการศึกษาทางไกล ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติฯ และปัจจัยด้านความพร้อมของนักศึกษาในการเรียน แสดงในตารางที่ 4.1 – 4.6

1.1.1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาหลักสูตรเกษตรศาสตรบัณฑิต วิชาเอกการจัดการการผลิตสัตว์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ประสบการณ์ในการทำงาน วุฒิการศึกษาที่ใช้ในการสมัครเรียน มสธ. อาชีพหลัก อาชีพรอง และรายได้ของตนเองเฉลี่ยต่อเดือน แสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาหลักสูตรเกษตรศาสตรบัณฑิต วิชาเอกการจัดการการผลิตสัตว์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

(n = 207)

ข้อมูล	ความถี่	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	81	39.20
หญิง	126	60.80
อายุ (ปี)		
21-30	64	30.92
31-40	75	36.23
41-50	42	20.29
51-60	13	6.28
มากกว่า 60	13	6.28
สถานภาพ		
โสด	105	50.90
สมรส	102	49.10
ประสบการณ์ทำงาน (ปี)		
1 – 2	9	4.35
3 – 4	15	7.25
5 – 6	58	28.02
7 – 8	63	30.43
9 – 10	16	7.73
มากกว่า 10	46	22.22
วุฒิการศึกษาที่ใช้ในการสมัครเรียน มสธ.		
ปริญญาตรี	61	29.70
ปวส.	109	52.70
ปวช.	3	1.20
มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6)	26	12.70
มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3)	8	3.60

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาหลักสูตรเกษตรศาสตรบัณฑิต วิชาเอกการจัดการการผลิตสัตว์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (ต่อ)

(n = 207)

ข้อมูล	ความถี่	ร้อยละ
อาชีพหลัก		
รับราชการ	61	29.70
พนักงานราชการ	17	8.30
พนักงานรัฐวิสหกิจ	4	1.80
พนักงานบริษัท	24	11.30
สัตวบาลประจำฟาร์ม	20	9.60
ลูกจ้างภาครัฐ/รัฐวิสาหกิจ	2	1.20
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	45	21.80
เกษตรกรรม	15	7.30
รับจ้าง	13	6.00
นักเรียน/นักศึกษา	5	2.40
ข้าราชการเกษียณอายุ	1	0.60
อาชีพรอง		
ไม่มีอาชีพรอง	102	49.10
มีอาชีพรอง	105	50.90
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	17	8.30
เกษตรกรรม	82	39.60
รับจ้าง	6	3.00
รายได้ของตนเองเฉลี่ย (บาท/เดือน)		
ต่ำกว่า 10,000	9	4.20
10,001 – 20,000	82	39.40
20,001 – 30,000	75	36.40
30,000 ขึ้นไป	41	20.00

จากตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาหลักสูตรเกษตรศาสตรบัณฑิต วิชาเอกการจัดการการผลิตสัตว์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีดังนี้

1) เพศ พบว่า นักศึกษา ร้อยละ 60.80 เป็นเพศหญิงมากที่สุด รองลงมา ร้อยละ 39.30 เป็นเพศชาย

2) อายุ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 36.23 มีอายุอยู่ในช่วง 31-40 ปี รองลงมา ร้อยละ 30.92 มีอายุอยู่ในช่วง 21-30 ปี ร้อยละ 20.29 มีอายุอยู่ในช่วง 41-50 ปี ร้อยละ 6.28 มีอายุอยู่ในช่วง 51-60 ปี และร้อยละ 6.28 มีอายุมากกว่า 60 ปี

3) สถานภาพ พบว่า นักศึกษา ร้อยละ 50.90 มีสถานภาพโสดมากที่สุด รองลงมา ร้อยละ 49.10 มีสถานภาพสมรส

4) ประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า นักศึกษา ร้อยละ 4.35 มีประสบการณ์ทำงาน 1 – 2 ปี ร้อยละ 7.25 มีประสบการณ์ทำงาน 3 – 4 ปี ร้อยละ 28.02 มีประสบการณ์ทำงาน 5 – 6 ปี ร้อยละ 30.43 มีประสบการณ์ทำงาน 7 – 8 ปี ร้อยละ 7.73 มีประสบการณ์ทำงาน 9 – 10 ปี และร้อยละ 22.22 มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี

5) วุฒิการศึกษาที่ใช้ในการสมัครเรียน มสธ. พบว่า นักศึกษาส่วนมาก ร้อยละ 29.70 ใช้วุฒิปริญญาตรีในการสมัครเรียน ร้อยละ 52.70 ใช้วุฒิประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ร้อยละ 1.20 ใช้วุฒิประกาศนียบัตรวิชาชีพ ร้อยละ 12.70 ใช้วุฒิมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) และร้อยละ 3.6 ใช้วุฒิมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3)

6) อาชีพหลัก พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 29.70 มีอาชีพหลักรับราชการ รองลงมา ร้อยละ 21.80 มีอาชีพหลักค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 11.30 มีอาชีพหลักเป็นพนักงานบริษัท ร้อยละ 9.60 มีอาชีพหลักเป็นสัตวบาลประจำฟาร์ม ร้อยละ 8.30 มีอาชีพหลักเป็นพนักงานราชการ ร้อยละ 7.30 มีอาชีพหลักทำเกษตรกรรม ร้อยละ 6.00 มีอาชีพหลักรับจ้าง ร้อยละ 2.40 เป็นนักเรียน/นักศึกษา ร้อยละ 1.80 มีอาชีพหลักเป็นพนักงานรัฐวิสหกิจ ร้อยละ 1.20 มีอาชีพหลักเป็นลูกจ้างภาครัฐ/รัฐวิสาหกิจ และร้อยละ 0.60 เป็นข้าราชการเกษียณอายุ

7) อาชีพรอง พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 49.10 ไม่มีอาชีพร้อง และร้อยละ 50.90 มีอาชีพรอง โดย ร้อยละ 39.60 มีอาชีพรองเป็นอาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ 8.30 ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว และร้อยละ 3.00 รับจ้าง

8) รายได้ของตนเองเฉลี่ยต่อเดือน พบว่า นักศึกษา ร้อยละ 4.20 มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาทร้อยละ 39.40 มีรายได้ 10,001 – 20,000 บาท ร้อยละ 36.40 มีรายได้ 20,001 – 30,000 บาท และร้อยละ 20.00 มีรายได้ 30,0001 บาท ขึ้นไป

1.1.2 พฤติกรรมในระบบการศึกษาทางไกลของนักศึกษา ประกอบด้วย การทำแบบประเมินก่อนและหลังเรียน วันที่ใช้ศึกษาเอกสารการสอนประจำชุดวิชา จำนวนชั่วโมงที่ใช้ในการศึกษาเอกสารการสอนประจำชุดวิชา และช่วงเวลาที่ใช้ในการศึกษาเอกสารการสอนประจำชุดวิชา แสดงในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 พฤติกรรมในระบบการศึกษาทางไกลของนักศึกษา

(n = 207)

ข้อมูล	ความถี่	ร้อยละ
การทำแบบประเมินก่อนและหลังเรียน		
ทำทุกชุดวิชา	36	17.60
ทำบางชุดวิชา	157	75.80
ไม่ทำ	14	6.70
วันที่รอบสัปดาห์ที่ใช้ศึกษาเอกสารการสอนประจำชุดวิชา*		
วันจันทร์	65	31.40
วันอังคาร	64	30.80
วันพุธ	65	31.40
วันพฤหัสบดี	66	32.00
วันศุกร์	135	65.10
วันเสาร์	179	86.40
วันอาทิตย์	179	86.40
จำนวนชั่วโมงที่ใช้ในการศึกษาเอกสารประจำชุดวิชา (ชั่วโมง/วัน)		
1 ชั่วโมง/วัน	35	16.60
2 ชั่วโมง/วัน	104	50.30
3 ชั่วโมง/วัน	52	25.40
4 ชั่วโมง/วัน	13	6.50
5 ชั่วโมง/วัน	3	1.20

ตารางที่ 4.2 พฤติกรรมในระบบการศึกษาทางไกลของนักศึกษา (ต่อ)

(n = 207)

ข้อมูล	ความถี่	ร้อยละ
ช่วงเวลาที่ท่านศึกษาเอกสารการสอนประจำชุดวิชา*		
ก่อน 9.00 น.	33	16.00
9.00 – 12.00 น.	12	5.90
13.00 – 16.00 น.	17	8.30
16.00 – 18.00 น.	92	44.40
หลัง 18.00 น. เป็นต้นไป	174	84.00

หมายเหตุ: * สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมในระบบการศึกษาทางไกลนักศึกษาหลักสูตรเกษตรศาสตรบัณฑิต วิชาเอกการจัดการการผลิตสัตว์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีดังนี้

1) การทำแบบประเมินก่อนและหลังเรียน พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 75.80 ทำแบบประเมินก่อนและหลังเรียนบางชุดวิชา ร้อยละ 17.6 ทำทุกชุดวิชา และร้อยละ 6.70 ไม่ทำแบบประเมินก่อนและหลังเรียน

2) วันที่ใช้ศึกษาเอกสารการสอนประจำชุดวิชา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 86.40 ศึกษาเอกสารการสอนประจำชุดวิชาในวันเสาร์และอาทิตย์ รองลงมา ร้อยละ 65.10 ศึกษาเอกสารการสอนประจำชุดวิชาในวันศุกร์ ร้อยละ 32.00 ศึกษาเอกสารการสอนประจำชุดวิชาในวันพฤหัสบดี ร้อยละ 31.40 ศึกษาเอกสารการสอนประจำชุดวิชาในวันจันทร์ ร้อยละ 31.40 ศึกษาเอกสารการสอนประจำชุดวิชาในวันพุธ และร้อยละ 30.80 ศึกษาเอกสารการสอนประจำชุดวิชาในวันอังคาร

3) จำนวนชั่วโมงที่ใช้ในการศึกษาเอกสารการสอนประจำชุดวิชา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 50.30 ใช้เวลาในการศึกษาเอกสารการสอนประจำชุดวิชา 2 ชั่วโมง/วัน รองลงมา ร้อยละ 25.40 ใช้เวลาในการศึกษาเอกสารการสอนประจำชุดวิชา 3 ชั่วโมง/วัน ร้อยละ 16.60 ใช้เวลาในการศึกษาเอกสารการสอนประจำชุดวิชา 1 ชั่วโมง/วัน ร้อยละ 6.50 ใช้เวลาในการศึกษาเอกสารการสอนประจำชุดวิชา 4 ชั่วโมง/วัน และ ร้อยละ 1.20 ใช้เวลาในการศึกษาเอกสารการสอนประจำชุดวิชา 5 ชั่วโมง/วัน

4) ช่วงเวลาที่ใช้ในการศึกษาเอกสารการสอนประจำชุดวิชา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 84.00 ใช้เวลาในการศึกษาเอกสารการสอนประจำชุดวิชาในช่วงเวลาหลัง 18.00 น. เป็นต้นไป รองลงมา ร้อยละ 44.40 ใช้เวลาในการศึกษาเอกสารการสอนประจำชุดวิชาในช่วงเวลา 16.00 –

18.00 น. ร้อยละ 16.00 ใช้เวลาในการศึกษาเอกสารการสอนประจำชุดวิชาในช่วงเวลาก่อน 9.00 น. ร้อยละ 8.30 ใช้เวลาในการศึกษาเอกสารการสอนประจำชุดวิชาในช่วงเวลา 13.00 – 16.00 น. และร้อยละ 5.90 ใช้เวลาในการศึกษาเอกสารการสอนประจำชุดวิชาในช่วงเวลา 9.00 – 12.00 น.

1.1.3 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระบบการศึกษาทางไกล ประกอบด้วย แหล่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับระบบการศึกษาทางไกล ช่องทางการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการศึกษาทางไกล แสดงในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระบบการศึกษาทางไกล

(n = 207)

การรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการศึกษาทางไกล	ความถี่	ร้อยละ	อันดับ
แหล่งในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับระบบการศึกษาทางไกล*			
ข้อความผ่านโทรศัพท์มือถือ (SMS)	37	17.80	6
Internet Website ของมหาวิทยาลัย	86	41.40	3
ศูนย์วิทยบริการและชุมชนสัมพันธ์ มสธ.	74	35.50	4
จดหมายข่าว	23	11.20	7
กระดานสนทนา มสธ.	11	5.30	8
ศูนย์บริการร่วมแบบครบวงจร OSS	65	31.40	5
สอบถามทางโทรศัพท์ call center	130	62.70	1
Facebook ของ มสธ./วิชาเอกการจัดการการผลิตสัตว์	111	53.90	2
กลุ่มไลน์นักศึกษา มสธ.	1	0.60	9
ช่องทางการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระบบการศึกษาทางไกล*			
ชมรมนักศึกษา มสธ.	46	22.50	5
กลุ่มไลน์วิชาเอกการจัดการการผลิตสัตว์	140	67.50	3
ศูนย์วิทยบริการและชุมชนสัมพันธ์ มสธ.	97	46.70	4
อาจารย์ผู้สอน	179	86.40	1
เพื่อนร่วมรุ่นที่เข้ารับการฝึกปฏิบัติฯ	174	84.00	2

หมายเหตุ: * สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์การรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระบบการศึกษาทางไกลของนักศึกษาหลักสูตรเกษตรศาสตรบัณฑิต วิชาเอกการจัดการการผลิตสัตว์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ประกอบด้วย แหล่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับระบบการศึกษาทางไกล ช่องทางการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระบบการศึกษาทางไกล มีดังนี้

1) แหล่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับระบบการศึกษาทางไกล พบว่า แหล่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับระบบการศึกษาทางไกลของนักศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 62.70 สอบถามทางโทรศัพท์ call center รองลงมา ร้อยละ 53.90 คือ Facebook ของ มสธ. /วิชาเอกการจัดการการผลิตสัตว์ ร้อยละ 41.40 Internet Website ของมหาวิทยาลัย (http://www.stou.ac.th) ร้อยละ 35.50 ศูนย์วิทยบริการและชุมชนสัมพันธ์ มสธ. ร้อยละ 31.40 ศูนย์บริการร่วมแบบครบวงจร OSS ร้อยละ 17.80 ข้อความผ่านโทรศัพท์มือถือ (SMS) ร้อยละ 11.20 จดหมายข่าว ร้อยละ 5.30 กระดานสนทนา มสธ. และร้อยละ 0.60 กลุ่มไลน์นักศึกษา มสธ.

2) ช่องทางการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระบบการศึกษาทางไกล พบว่า ช่องทางการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระบบการศึกษาทางไกลของนักศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 86.40 คือ อาจารย์ผู้สอน รองลงมา ร้อยละ 84.00 คือ เพื่อนร่วมรุ่นที่เข้ารับการฝึกปฏิบัติฯ ร้อยละ 67.50 กลุ่มไลน์วิชาเอกการจัดการการผลิตสัตว์ ร้อยละ 46.70 ศูนย์วิทยบริการและชุมชนสัมพันธ์ มสธ. และร้อยละ 22.50 ชมรมนักศึกษา มสธ.

1.1.4 อุปกรณ์และเทคโนโลยีสารสนเทศในระบบการศึกษาทางไกล ประกอบด้วย อุปกรณ์และเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีสำหรับใช้ในการศึกษา และระบบอินเทอร์เน็ตที่ใช้สำหรับการศึกษาทางไกล แสดงในตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 อุปกรณ์และเทคโนโลยีสารสนเทศในระบบการศึกษาทางไกล

(n = 207)

อุปกรณ์และเทคโนโลยีสารสนเทศในระบบการศึกษาทางไกล	ความถี่	ร้อยละ
อุปกรณ์และเทคโนโลยีสารสนเทศที่ท่านมีสำหรับใช้ในการศึกษา *		
คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ	35	16.60
คอมพิวเตอร์ Notebook	89	43.20
โทรศัพท์มือถือสมาร์ทโฟน	192	92.90
แท็ปเล็ต	13	6.50
ระบบอินเทอร์เน็ตที่ท่านใช้สำหรับการศึกษา *		
internet ที่บ้าน	86	41.40
internet ของเครือข่ายโทรศัพท์มือถือ	197	95.30
internet ที่สถานที่ทำงาน	20	9.50

หมายเหตุ: * สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับอุปกรณ์และเทคโนโลยีสารสนเทศในระบบการศึกษาทางไกลของนักศึกษาหลักสูตรเกษตรศาสตรบัณฑิต วิชาเอกการจัดการการผลิตสัตว์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ประกอบด้วย อุปกรณ์และเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีสำหรับใช้ในการศึกษา และระบบอินเทอร์เน็ตที่ใช้สำหรับการศึกษาทางไกล มีดังนี้

1) อุปกรณ์และเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีสำหรับใช้ในการศึกษา พบว่า อุปกรณ์และเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีสำหรับใช้ในการศึกษาของนักศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 92.90 คือ โทรศัพท์มือถือสมาร์ทโฟน รองลงมา ร้อยละ 43.20 คือ คอมพิวเตอร์ Notebook ร้อยละ 16.60 คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ และร้อยละ 6.50 แท็ปเล็ต

2) ระบบอินเทอร์เน็ตที่ใช้สำหรับการศึกษาทางไกล พบว่า ระบบอินเทอร์เน็ตที่ใช้สำหรับการศึกษาทางไกลที่ใช้สำหรับการศึกษาของนักศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 95.30 ใช้ internet ของเครือข่ายโทรศัพท์มือถือ รองลงมา ร้อยละ 41.40 ใช้ internet ที่บ้าน และ ร้อยละ 9.50 ใช้ internet ที่สถานที่ทำงาน

1.1.5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติเสริมทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับเอกสารการสอนประจำชุดวิชาการฝึกปฏิบัติฯ แผนกิจกรรมฝึกปฏิบัติฯ กิจกรรมก่อนเรียนหลังเรียนชุดวิชาการฝึกปฏิบัติฯ สื่อเสริม กิจกรรมในการฝึกปฏิบัติ ความพร้อมของนักศึกษาในการเรียนชุดวิชาการฝึกปฏิบัติฯความพร้อมของวิทยากรในการสอนชุดวิชาการฝึกปฏิบัติฯ และสภาพแวดล้อมในการเรียนชุดวิชาการฝึกปฏิบัติฯ แสดงในตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติเสริมทักษะของนักศึกษาที่ผ่านมา

(n = 207)

ความคิดเห็นของนักศึกษา	ระดับความคิดเห็น (ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย±SD	การแปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. เอกสารการสอนประจำชุดวิชามีส่วนสำคัญในการเรียนชุดวิชาการฝึกปฏิบัติฯ	71.60	26.04	2.36	0.00	0.00	4.69±0.23	มากที่สุด
2. แผนกิจกรรมฝึกปฏิบัติฯ มีส่วนสำคัญในการเรียนชุดวิชาการฝึกปฏิบัติฯ	60.95	34.90	4.15	0.00	0.00	4.57±0.15	มากที่สุด
3. กิจกรรมก่อนเรียนหลังเรียนมีส่วนสำคัญในการเรียนชุดวิชาการฝึกปฏิบัติฯ	34.91	33.14	25.44	5.92	0.00	2.91±0.31	ปานกลาง
4. ความสำคัญของสื่อเสริม							
ดีวีดีประจำชุดวิชา	13.61	15.98	37.87	28.40	4.14	3.70±0.11	มาก
บทเรียนออนไลน์	18.34	19.53	39.05	21.89	1.18	3.32±0.08	ปานกลาง
คลิปวีดีโอสาธิต	26.04	31.95	36.69	5.33	0.00	3.79±0.16	มาก
5. ความเหมาะสมของกิจกรรมในการฝึกปฏิบัติ							
การปฐมนิเทศชี้แจงการฝึกฯ	83.43	13.61	2.96	0.00	0.00	4.80±0.21	มากที่สุด
การบรรยายของวิทยากร	82.25	13.61	4.14	0.00	0.00	4.78±0.17	มากที่สุด
การสาธิต	80.47	14.20	4.73	0.00	0.00	4.73±0.24	มากที่สุด
การศึกษาดูงาน	80.47	15.38	4.14	0.00	0.00	4.76±0.31	มากที่สุด

หมายเหตุ: ค่าเฉลี่ย±SD หมายถึง ค่าเฉลี่ย±ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางที่ 4.5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติเสริมทักษะของนักศึกษาที่ผ่านมา (ต่อ)

(n = 207)

ความคิดเห็นของนักศึกษา	ระดับความคิดเห็น (ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย±SD	การแปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
การปฏิบัติจริง	86.39	11.24	1.78	0.00	0.00	4.82±0.19	มากที่สุด
กิจกรรมประกอบการฝึก	63.91	30.77	4.73	0.00	0.00	4.57±0.20	มากที่สุด
การนำเสนอรายงาน	43.79	34.91	20.71	0.00	0.00	4.21±0.07	มากที่สุด
6. ความพร้อมของนักศึกษาในการเรียนชุดวิชาการฝึกปฏิบัติฯ							
ช่วงเวลาในการเข้ารับการฝึกปฏิบัติ	27.22	31.36	26.63	14.79	0.00	3.71±0.41	มาก
ค่าใช้จ่ายในฝึกปฏิบัติ เช่น ค่าที่พัก ค่าเดินทาง ฯ	18.34	30.77	22.49	27.81	0.59	3.38±0.33	ปานกลาง
ค่าใช้จ่ายในการเรียน เช่น ค่าลงทะเบียน	17.16	29.59	28.99	23.67	0.59	3.39±0.24	ปานกลาง
อุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ใช้ในการศึกษา	14.20	14.20	23.08	46.15	2.37	2.92±0.15	ปานกลาง
ความชำนาญในการใช้อุปกรณ์และเทคโนโลยี	13.02	13.02	15.38	49.70	8.88	2.72±0.30	ปานกลาง
7. ความพร้อมของวิทยากรในการสอนชุดวิชาการฝึกปฏิบัติฯ							
ความรู้และความเชี่ยวชาญของวิทยากร	79.29	18.34	2.37	0.00	0.00	4.77±0.16	มากที่สุด
เทคนิคในการถ่ายทอดความรู้	81.66	15.98	2.37	0.00	0.00	4.79±0.20	มากที่สุด
การตอบคำถาม	84.02	14.20	1.78	0.00	0.00	4.82±0.39	มากที่สุด

หมายเหตุ: ค่าเฉลี่ย±SD หมายถึง ค่าเฉลี่ย±ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางที่ 4.5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติเสริมทักษะของนักศึกษาที่ผ่านมา (ต่อ)

(n = 207)

ความคิดเห็นของนักศึกษา	ระดับความคิดเห็น (ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย±SD	การแปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
8. สภาพแวดล้อมในการเรียนชุดวิชาการฝึกปฏิบัติฯ							
ห้องที่ใช้สำหรับการเรียนใน มสธ.	49.11	40.24	7.69	0.59	0.00	4.31±0.24	มากที่สุด
สถานที่ศึกษาดูงาน	63.91	32.54	2.96	0.59	0.00	4.60±0.34	มากที่สุด
ห้องพัก	20.12	15.38	46.75	12.43	5.33	3.33±0.20	ปานกลาง
สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น อินเทอร์เน็ต ห้องอาหาร และห้องน้ำ เป็นต้น	25.44	40.24	26.63	7.10	0.59	3.83±0.14	มาก
การให้บริการของเจ้าหน้าที่	49.11	46.75	4.14	0.00	0.00	4.45±0.11	มากที่สุด

หมายเหตุ: ค่าเฉลี่ย±SD หมายถึง ค่าเฉลี่ย±ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

จากตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติเสริมทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับเอกสารการสอนประจำชุดวิชาการฝึกปฏิบัติฯ แผนกิจกรรมฝึกปฏิบัติฯ กิจกรรมก่อนเรียนหลังเรียนชุดวิชาการฝึกปฏิบัติฯ สื่อเสริม กิจกรรมในการฝึกปฏิบัติ ความพร้อมของนักศึกษาในการเรียนชุดวิชาการฝึกปฏิบัติฯความพร้อมของวิทยากรในการสอนชุดวิชาการฝึกปฏิบัติฯ และสภาพแวดล้อมในการเรียนชุดวิชาการฝึกปฏิบัติฯ มีดังนี้

1) เอกสารการสอนประจำชุดวิชาการฝึกปฏิบัติฯ พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นว่าเอกสารการสอนประจำชุดวิชาการฝึกปฏิบัติฯ มีความสำคัญในระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.69)

2) แผนกิจกรรมฝึกปฏิบัติฯ พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นว่าแผนกิจกรรมฝึกปฏิบัติฯ มีความสำคัญในระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.57)

3) กิจกรรมก่อนเรียนหลังเรียนชุดวิชาการฝึกปฏิบัติฯ พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นว่ากิจกรรมก่อนเรียนหลังเรียนชุดวิชาการฝึกปฏิบัติฯ มีความสำคัญในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 2.91)

4) สื่อเสริม พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นว่า ดีวีดีประจำชุดวิชา และคลิปวีดีโอสาธิต มีความสำคัญในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 3.70 และ 3.79 ตามลำดับ) สำหรับบทเรียนออนไลน์ มีความสำคัญในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 3.32)

5) กิจกรรมในการฝึกปฏิบัติ พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นว่าทุกกิจกรรมมีความสำคัญในระดับมากที่สุด ได้แก่ การปฐมนิเทศชี้แจงการฝึกฯ (คะแนนเฉลี่ย 4.80) การบรรยายของวิทยากร (คะแนนเฉลี่ย 4.78) การสาธิต (คะแนนเฉลี่ย 4.73) การศึกษาดูงาน (คะแนนเฉลี่ย 4.76) การปฏิบัติจริง (คะแนนเฉลี่ย 4.82) กิจกรรมประกอบการฝึก (คะแนนเฉลี่ย 4.57) และการนำเสนอรายงาน (คะแนนเฉลี่ย 4.21)

6) ความพร้อมของนักศึกษาในการเรียนชุดวิชาการฝึกปฏิบัติฯ พบว่า นักศึกษามีความพร้อมในด้านช่วงเวลาในการเข้ารับการฝึกปฏิบัติในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 3.71) ด้านค่าใช้จ่ายในฝึกปฏิบัติในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 3.38) ด้านค่าใช้จ่ายในการเรียนในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 3.39) ด้านอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ใช้ในการศึกษาในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 2.92) และด้านความชำนาญในการใช้อุปกรณ์และเทคโนโลยีในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 2.72)

7) ความพร้อมของวิทยากรในการสอนชุดวิชาการฝึกปฏิบัติฯ พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของวิทยากรในด้านความรู้และความเชี่ยวชาญของวิทยากร ในระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.77) ด้านเทคนิคในการถ่ายทอดความรู้ในระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.79) และด้านการตอบคำถามในระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.82)

8) สภาพแวดล้อมในการเรียนชุดวิชาการฝึกปฏิบัติฯ พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการเรียนชุดวิชาการฝึกปฏิบัติ ด้านห้องที่ใช้สำหรับการเรียนใน มสธ. ในระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.31) ด้านสถานที่ศึกษาดูงาน ในระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.60) ด้านห้องพักในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 3.33) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 3.83) และด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ในระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.45)

1.1.6 ปัจจัยด้านความพร้อมของนักศึกษาในการเรียนฝึกปฏิบัติเสริมทักษะ ได้แก่ ความพร้อมของอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ใช้ในการเรียน ความพร้อมของระบบอินเทอร์เน็ตใช้ในการเรียน ความพร้อมของการใช้โปรแกรมในการเรียนออนไลน์ ความพร้อมของช่วงเวลาในการเรียน และความพร้อมของค่าใช้จ่ายในการเรียนออนไลน์แสดงในตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ปัจจัยด้านความพร้อมด้านต่างๆ ของนักศึกษาในการเรียนชุดวิชาฝึกปฏิบัติฯ

(n = 207)

ปัจจัยความพร้อมด้านต่างๆ ของนักศึกษา ในการเรียนชุดวิชาฝึกปฏิบัติฯ	ระดับความพร้อม (ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย ±SD	การแปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
อุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ใช้ในการเรียน	17.16	13.02	20.12	44.97	4.73	2.93±0.35	ปานกลาง
ระบบอินเทอร์เน็ตที่ใช้ในการเรียน	17.16	10.65	22.49	44.97	4.73	2.91±0.27	ปานกลาง
การใช้โปรแกรมในการเรียนออนไลน์	16.57	10.06	17.75	50.30	5.33	2.82±0.21	ปานกลาง
ช่วงเวลาในการเรียน	24.26	20.12	26.04	28.40	1.18	3.38±0.30	ปานกลาง
ค่าใช้จ่ายในการเรียนออนไลน์	21.89	16.57	30.18	31.36	0.00	3.29±0.15	ปานกลาง

หมายเหตุ: ค่าเฉลี่ย±SD หมายถึง ค่าเฉลี่ย±ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

จากตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านความพร้อมของนักศึกษาในการเรียนฝึกปฏิบัติเสริมทักษะ ได้แก่ ความพร้อมของอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ใช้ในการเรียน ความพร้อมของระบบอินเทอร์เน็ตที่ใช้ในการเรียน ความพร้อมของการใช้โปรแกรมในการเรียนออนไลน์ ความพร้อมของช่วงเวลาในการเรียน และความพร้อมของค่าใช้จ่ายในการเรียนออนไลน์ มีดังนี้

1) อุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ใช้ในการเรียน พบว่า ปัจจัยด้านอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ใช้ในการเรียน นักศึกษามีความพร้อมในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 2.93)

2) ระบบอินเทอร์เน็ตใช้ในการเรียน พบว่า ปัจจัยด้านระบบอินเทอร์เน็ตที่ใช้ในการเรียน นักศึกษามีความพร้อมในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 2.91)

3) การใช้โปรแกรมในการเรียนออนไลน์ พบว่า ปัจจัยด้านการใช้โปรแกรมในการเรียนออนไลน์ นักศึกษามีความพร้อมในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 2.82)

4) ช่วงเวลาในการเรียน พบว่า ปัจจัยด้านช่วงเวลาในการเรียน นักศึกษามีความพร้อมในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 3.38)

5) ค่าใช้จ่ายในการเรียนออนไลน์ พบว่า ปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายในการเรียนออนไลน์ นักศึกษามีความพร้อมในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 3.29)

1.1.7 แนวทางการฝึกปฏิบัติเสริมทักษะวิชาเอกการจัดการการผลิตสัตว์ ประกอบด้วย รูปแบบการจัดฝึกปฏิบัติฯ ช่วงเวลาที่จัดฝึก กิจกรรมในระหว่างการจัดฝึกปฏิบัติฯ แสดงในตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 แนวทางการฝึกปฏิบัติเสริมทักษะวิชาเอกการจัดการการผลิตสัตว์

(n = 207)

ข้อมูล	ความถี่	ร้อยละ
รูปแบบการจัดฝึกปฏิบัติฯ		
แบบเผชิญหน้า	37	17.80
แบบออนไลน์ผ่านโปรแกรมออนไลน์	38	18.40
แบบเผชิญหน้าร่วมกับออนไลน์ผ่านโปรแกรมออนไลน์	132	63.80
ช่วงเวลาที่จัดฝึก		
จัดติดต่อกันจนครบวันฝึก	162	78.20
จัดเป็น 2 ช่วง เฉพาะวันเสาร์อาทิตย์และวันหยุด	45	21.80
กิจกรรมในระหว่างการจัดฝึกปฏิบัติฯ*		
การศึกษาดูงาน	185	89.10
การสาธิต	170	82.20
การฝึกปฏิบัติ/การทดลองจริง	196	94.80
การบรรยายจากวิทยากร	195	94.30
การทำรายงานสรุปการศึกษาดูงาน	81	39.10
การทำรายงานกลุ่ม	33	16.10

หมายเหตุ: * สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์แนวทางการฝึกปฏิบัติเสริมทักษะวิชาเอกการจัดการการผลิตสัตว์ ได้แก่ รูปแบบการจัดฝึกปฏิบัติฯ ช่วงเวลาที่จัดฝึก และกิจกรรมในระหว่างการจัดฝึกปฏิบัติฯ มีดังนี้

1) รูปแบบการจัดฝึกปฏิบัติฯ พบว่า นักศึกษา ร้อยละ 17.80 เลือกแนวทางการฝึกปฏิบัติเสริมทักษะในรูปแบบเผชิญหน้า ร้อยละ 18.40 เลือกรูปแบบออนไลน์ผ่านโปรแกรมออนไลน์ และร้อยละ 63.80 เลือกรูปแบบเผชิญหน้าร่วมกับออนไลน์ผ่านโปรแกรมออนไลน์

2) ช่วงเวลาที่จัดฝึก พบว่า นักศึกษา ร้อยละ 78.20 เลือกการจัดแบบติดต่อกันจนครบวันฝึก และร้อยละ 21.80 เลือกการจัดแบบจัดเป็น 2 ช่วง เฉพาะวันเสาร์อาทิตย์และวันหยุด

3) กิจกรรมในระหว่างการจัดฝึกปฏิบัติฯ พบว่า กิจกรรมที่นักศึกษาต้องการให้มีในการฝึกปฏิบัติฯ ได้แก่ ร้อยละ 89.10 ต้องการศึกษาดูงาน ร้อยละ 82.20 ต้องการการสาธิต ร้อยละ 94.80

ต้องการฝึกปฏิบัติ/การทดลองจริง ร้อยละ 94.30 ต้องการการบรรยายจากวิทยากร ร้อยละ 39.10 ต้องการทำรายงานสรุปการศึกษาดูงาน และร้อยละ 16.10 ต้องการทำรายงานกลุ่ม

1.2 ข้อมูลจากคณาจารย์ของสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ที่มีความรู้และประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนฝึกปฏิบัติเสริมทักษะ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากคณาจารย์ของสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ที่มีความรู้และประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนฝึกปฏิบัติเสริมทักษะ ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของคณาจารย์ผู้สอน ข้อมูลการจัดการเรียนการสอนในระบบการศึกษาทางไกล ความพร้อมของคณาจารย์ในการจัดการเรียนการสอน และแนวทางการฝึกปฏิบัติเสริมทักษะ แสดงในตารางที่ 4.8 – 4.12

1.2.1 ข้อมูลทั่วไปของคณาจารย์ผู้สอน ประกอบด้วย วิชาเอก ระยะเวลาในการทำงานที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ชุดวิชาฝึกปฏิบัติฯ ที่สอน และรูปแบบการฝึกปฏิบัติที่สอน แสดงในตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ข้อมูลทั่วไปของคณาจารย์ผู้สอนชุดวิชาฝึกปฏิบัติฯ ของสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ (n = 8)

ข้อมูล	ความถี่	ร้อยละ
วิชาเอก		
การจัดการการผลิตพืช	5	62.50
การจัดการการผลิตสัตว์	3	37.50
ระยะเวลาในการทำงานที่ มสธ. (ปี)		
1-5	2	25.00
6-10	3	37.50
11-15	1	12.50
16-20	0	00.00
20 ปีขึ้นไป	2	25.00

ตารางที่ 4.8 ข้อมูลทั่วไปของคณาจารย์ผู้สอนชุดวิชาฝึกปฏิบัติฯ ของสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ (ต่อ)

(n = 8)

ข้อมูล	ความถี่	ร้อยละ
ชุดวิชาฝึกปฏิบัติที่สอน*		
93256 การฝึกปฏิบัติเสริมทักษะการผลิตพืช	5	31.58
93455 การฝึกปฏิบัติการจัดการการผลิตพืช	5	31.58
93446 การฝึกปฏิบัติการจัดการการผลิตสัตว์ปีกและสุกร	2	10.53
93447 การฝึกปฏิบัติการจัดการการผลิตสัตว์เคี้ยวเอื้อง	2	10.53
93460 การฝึกปฏิบัติการจัดการการผลิตสัตว์	3	15.78
รูปแบบการฝึกปฏิบัติที่เคยสอน*		
แบบเผชิญหน้า 5 วัน 4 คืนที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช	8	38.10
แบบเผชิญหน้า 4 วัน 3 คืนที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช	5	33.33
แบบออนไลน์	4	28.57

หมายเหตุ: * สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของคณาจารย์ผู้สอน ได้แก่ วิชาเอก ระยะเวลาในการทำงานที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ชุดวิชาฝึกปฏิบัติฯ ที่สอน และรูปแบบการฝึกปฏิบัติที่สอน มีดังนี้

1) วิชาเอก พบว่า คณาจารย์ ร้อยละ 62.50 อยู่ในวิชาเอกการจัดการการผลิตพืช และคณาจารย์ ร้อยละ 37.50 อยู่ในวิชาเอกการจัดการการผลิตสัตว์

2) ระยะเวลาในการทำงานที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พบว่า คณาจารย์ ร้อยละ 25.00 มีระยะเวลาการทำงานที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 1-5 ปี ร้อยละ 37.50 มีระยะเวลาการทำงานที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 6-10 ปี ร้อยละ 12.50 มีระยะเวลาการทำงานที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 11-15 ปี และร้อยละ 25.00 มีระยะเวลาการทำงานที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 20 ปีขึ้นไป

3) ชุดวิชาฝึกปฏิบัติฯ ที่สอน พบว่า คณาจารย์ ร้อยละ 31.58 มีประสบการณ์ในการสอนชุดวิชา 93256 การฝึกปฏิบัติเสริมทักษะการผลิตพืช ร้อยละ 31.58 มีประสบการณ์ในการสอนชุดวิชา

93455 การฝึกปฏิบัติการจัดการการผลิตพืช ร้อยละ 10.53 มีประสบการณ์ในการสอนชุดวิชา 93446 การฝึกปฏิบัติการจัดการการผลิตสัตว์ปีกและสุกร ร้อยละ 10.53 มีประสบการณ์ในการสอนชุดวิชา 93447 การฝึกปฏิบัติการจัดการการผลิตสัตว์เคี้ยวเอื้อง และร้อยละ 15.78 มีประสบการณ์ในการสอนชุดวิชา 93460 การฝึกปฏิบัติการจัดการการผลิตสัตว์

4) รูปแบบการฝึกปฏิบัติที่เคยสอน พบว่า คณาจารย์ ร้อยละ38.10 มีประสบการณ์ในการสอนรูปแบบเผชิญหน้า 5 วัน 4 คืนที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ร้อยละ 33.33 มีประสบการณ์ในการสอนรูปแบบเผชิญหน้า 4 วัน 3 คืนที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และร้อยละ 28.57 มีประสบการณ์ในการสอนรูปแบบออนไลน์

1.2.2 ข้อมูลการจัดการเรียนการสอนในระบบการศึกษาทางไกล ประกอบด้วย จำนวนวันในการสอน ช่วงเวลาในการสอนวิชาฝึกปฏิบัติฯ กิจกรรมที่มีในการสอนชุดวิชาฝึกปฏิบัติฯ สื่อที่ใช้ประกอบในการสอนวิชาฝึกปฏิบัติฯ อุปกรณ์และเทคโนโลยีสารสนเทศที่ใช้สำหรับใช้สอน ระบบอินเทอร์เน็ตที่ใช้สอนวิชาฝึกปฏิบัติฯ สถานที่ฯ ใช้สอนวิชาฝึกปฏิบัติฯ และช่องทางการสื่อสารกับนักศึกษาในระหว่างการจัดการเรียนการสอนวิชาฝึกปฏิบัติฯ รูปแบบออนไลน์ แสดงในตารางที่ 4.9 และรูปแบบเผชิญหน้าในตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.9 ข้อมูลการจัดการเรียนการสอนในระบบการศึกษาทางไกล กรณีเคยสอนชุดวิชาฝึกปฏิบัติฯ ใน *รูปแบบออนไลน์*

(n = 8)

ข้อมูล	ความถี่	ร้อยละ
จำนวนวันในการสอนวิชาฝึกปฏิบัติฯ รูปแบบออนไลน์		
4 วัน	4	33.33
5 วัน	5	66.67
ช่วงเวลาในการสอนวิชาฝึกปฏิบัติฯ รูปแบบออนไลน์		
สอนติดต่อกันทุกวันจนครบจำนวนวันในการฝึกปฏิบัติฯ	0	00.00
สอนเฉพาะวันเสาร์อาทิตย์จนครบจำนวนวันในการฝึกปฏิบัติฯ	8	100.00
กิจกรรมที่มีในการสอนชุดวิชาฝึกปฏิบัติฯ รูปแบบออนไลน์*		
การปฐมนิเทศชุดวิชา	5	83.33
การบรรยายของวิทยากรภายใน	5	83.33
การบรรยายของวิทยากรภายนอก	6	100.00
การให้นักศึกษาทำกิจกรรมกลุ่ม	5	83.33
การนำเสนอรายงานของนักศึกษา	6	100.00
การศึกษาดูงานรูปแบบออนไลน์	0	00.00
การใช้สื่อต่างๆ ประกอบการสอน เช่น วีดีโอ คลิปภาพและเสียง เป็นต้น	8	100.00
อื่นๆ (การเก็บข้อมูลจากเกษตรกร)	2	33.33
สื่อที่ใช้ประกอบในการสอนวิชาฝึกปฏิบัติฯ รูปแบบออนไลน์*		
คลิปวีดีโอสาธิต	5	83.33
บทเรียนออนไลน์	0	00.00
ดีวีดีประจำชุดวิชา	3	50.00
YouTube	4	66.67
Platform online เช่น Facebook live	2	33.33

ตารางที่ 4.9 ข้อมูลการจัดการเรียนการสอนในระบบการศึกษาทางไกล กรณีเคยสอนชุดวิชาฝึกปฏิบัติฯ ใน *รูปแบบออนไลน์* (ต่อ)

(n = 8)

ข้อมูล	ความถี่	ร้อยละ
อุปกรณ์และเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีสำหรับใช้สอนรูปแบบออนไลน์*		
คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ	1	16.67
คอมพิวเตอร์ Notebook	6	100.00
โทรศัพท์มือถือสมาร์ทโฟน	3	50.00
แท็ปเล็ต	1	16.67
ระบบอินเทอร์เน็ตที่ใช้สอนวิชาฝึกปฏิบัติฯ รูปแบบออนไลน์*		
internet ที่บ้าน	6	100.00
internet ที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช	3	50.00
internet ของเครือข่ายโทรศัพท์มือถือ	3	50.00
สถานที่ฯ ใช้สอนวิชาฝึกปฏิบัติฯ รูปแบบออนไลน์ *		
บ้านพัก	6	100.00
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช	4	66.67
ช่องทางการสื่อสารกับนักศึกษาในระหว่างการจัดการเรียนการสอนวิชาฝึกปฏิบัติฯ รูปแบบออนไลน์*		
กลุ่มไลน์ของชุดวิชาฝึกปฏิบัติฯ	6	100.00
Chat ในระบบ Msteams	4	66.67
โทรศัพท์มือถือ	5	83.33

จากตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการเรียนการสอนในระบบการศึกษาทางไกล กรณีเคยสอนชุดวิชาฝึกปฏิบัติฯ ในรูปแบบออนไลน์ของคณาจารย์ มีดังนี้

1) จำนวนวันในการสอนวิชาฝึกปฏิบัติฯ รูปแบบออนไลน์ พบว่า คณาจารย์ ร้อยละ 33.33 มีการจัดสอนวิชาฝึกปฏิบัติฯ รูปแบบออนไลน์ จำนวน 4 วัน และ ร้อยละ 66.67 มีการจัดสอนวิชาฝึกปฏิบัติฯ รูปแบบออนไลน์ 5 วัน

2) ช่วงเวลาในการสอนวิชาฝึกปฏิบัติฯ พบว่า คณาจารย์ ร้อยละ 100.00 สอนวิชาฝึกปฏิบัติฯ เฉพาะวันเสาร์อาทิตย์จนครบจำนวนวันในการฝึกปฏิบัติฯ

3) กิจกรรมที่มีในการสอนชุดวิชาฝึกปฏิบัติฯ พบว่า ร้อยละ 83.33 มีการจัดปฐมนิเทศชุดวิชา ร้อยละ 83.33 มีการบรรยายของวิทยากรภายใน ร้อยละ 100.00 มีการบรรยายของวิทยากรภายนอก ร้อยละ 83.33 มีการให้นักศึกษาทำกิจกรรมกลุ่ม ร้อยละ 100.00 มีการนำเสนอรายงานของนักศึกษา ร้อยละ 100.00 มีการใช้สื่อต่างๆ ประกอบการสอน เช่น วีดีโอ คลิปภาพและเสียง เป็นต้น และร้อยละ 33.33 มีกิจกรรมอื่นๆ ได้แก่ การเก็บข้อมูลจากเกษตรกร เป็นต้น

4) สื่อที่ใช้ประกอบในการสอนวิชาฝึกปฏิบัติฯ พบว่า คณาจารย์ ร้อยละ 83.33 มีการใช้คลิปวีดีโอสาธิต ร้อยละ 50.00 ใช้ดีวีดีประจำชุดวิชา ร้อยละ 66.67 ใช้ YouTube และร้อยละ 33.33 ใช้ Platform online เช่น Facebook live เป็นต้น

5) อุปกรณ์และเทคโนโลยีสารสนเทศที่ท่านมีสำหรับใช้สอน พบว่า คณาจารย์ ร้อยละ 16.67 ใช้คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ ร้อยละ 100.00 ใช้คอมพิวเตอร์ Notebook ร้อยละ 50.00 ใช้โทรศัพท์มือถือสมาร์ทโฟน และร้อยละ 16.67 ใช้แท็ปเล็ต

6) ระบบอินเทอร์เน็ตที่ใช้สอนวิชาฝึกปฏิบัติฯ พบว่า คณาจารย์ ร้อยละ 100.00 ใช้ระบบ internet ที่บ้าน ร้อยละ 50.00 ใช้ระบบ internet ที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และร้อยละ 50.00 ใช้ระบบ internet ของเครือข่ายโทรศัพท์มือถือ

7) สถานที่ๆ ใช้สอนวิชาฝึกปฏิบัติฯ พบว่า คณาจารย์ ร้อยละ 100.00 สอนที่บ้านพัก และร้อยละ 66.67 สอนที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

8) ช่องทางการสื่อสารกับนักศึกษาในระหว่างการจัดการเรียนการสอนวิชาฝึกปฏิบัติฯ พบว่า คณาจารย์ ร้อยละ 100.00 ใช้กลุ่มไลน์ของชุดวิชาฝึกปฏิบัติฯ ร้อยละ 66.67 ใช้ช่อง Chat ในระบบ Msteams และร้อยละ 83.33 ใช้โทรศัพท์มือถือ

ตารางที่ 4.10 ข้อมูลการจัดการเรียนการสอนในระบบการศึกษาทางไกล กรณีเคยสอนชุดวิชาฝึกปฏิบัติฯ ใน *<u>รูปแบบเผชิญหน้า</u>*

(n = 8)

ข้อมูล	ความถี่	ร้อยละ
จำนวนวันในการสอนวิชาฝึกปฏิบัติฯ รูปแบบเผชิญหน้า*		
4 วัน	4	33.33
5 วัน	8	66.67
ช่วงเวลาในการสอนวิชาฝึกปฏิบัติฯ รูปแบบเผชิญหน้า		
สอนติดต่อกันทุกวันจนครบจำนวนวันในการฝึกปฏิบัติฯ	8	100.00
กิจกรรมที่มีในการสอนชุดวิชาฝึกปฏิบัติฯ รูปแบบเผชิญหน้า *		
การปฐมนิเทศชุดวิชา	8	100.00
การศึกษาดูงานนอกสถานที่	8	100.00
การศึกษาลงมือฝึกปฏิบัติ	8	100.00
การใช้สื่อต่างๆ ประกอบการสอน เช่น วีดีโอ คลิปภาพและเสียง	8	100.00
การบรรยายของวิทยากรภายใน	8	100.00
การบรรยายของวิทยากรภายนอก	8	100.00
การให้นักศึกษาทำกิจกรรมกลุ่ม	8	100.00
การนำเสนอรายงานของนักศึกษา	8	100.00
สื่อที่ใช้ประกอบในการสอนวิชาฝึกปฏิบัติฯ รูปแบบเผชิญหน้า *		
คลิปวีดีโอสาธิต	7	50.00
บทเรียนออนไลน์	2	14.29
ดีวีดีประจำชุดวิชา	3	21.43
อื่นๆ (สื่อออนไลน์ เช่น Yotube)	2	14.29
อุปกรณ์และเทคโนโลยีที่มีสำหรับใช้สอนรูปแบบเผชิญหน้า*		
คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ	3	18.75
โทรศัพท์มือถือสมาร์ทโฟน	6	37.50
คอมพิวเตอร์ Notebook	7	43.75

หมายเหตุ: * สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการเรียนการสอนในระบบการศึกษาทางไกล กรณีเคยสอนชุดวิชาฝึกปฏิบัติฯ ในรูปแบบเผชิญหน้าของคณาจารย์ มีดังนี้

1) จำนวนวันในการสอนวิชาฝึกปฏิบัติฯ รูปแบบเผชิญหน้า พบว่า คณาจารย์ ร้อยละ 33.33 จัดสอนจำนวน 4 วัน และ ร้อยละ 66.67 จัดสอนจำนวน 5 วัน

2) ช่วงเวลาในการสอนวิชาฝึกปฏิบัติฯ รูปแบบเผชิญหน้า พบว่า คณาจารย์ ร้อยละ 100 สอนติดต่อกันทุกวันจนครบจำนวนวันในการฝึกปฏิบัติฯ

3) กิจกรรมที่มีในการสอนชุดวิชาฝึกปฏิบัติฯ รูปแบบเผชิญหน้า พบว่า ร้อยละ 100.00 มีการจัดปฐมนิเทศชุดวิชา ร้อยละ 100.00 มีการศึกษาดูงานนอกสถานที่ ร้อยละ 100.00 มีการศึกษาลงมือฝึกปฏิบัติ ร้อยละ 100.00 มีการใช้สื่อต่างๆ ประกอบการสอน เช่น วีดีโอ คลิปภาพและเสียง ร้อยละ 100.00 มีการบรรยายของวิทยากรภายใน ร้อยละ 100.00 มีการบรรยายของวิทยากรภายนอก ร้อยละ 100.00 มีการให้นักศึกษาทำกิจกรรมกลุ่ม และร้อยละ 100.00 มีการนำเสนอรายงานของนักศึกษา

4) สื่อที่ใช้ประกอบในการสอนวิชาฝึกปฏิบัติฯ รูปแบบเผชิญหน้า พบว่า คณาจารย์ ร้อยละ 50.00 มีการใช้คลิปวีดีโอสาธิต ร้อยละ 14.29 มีการใช้บทเรียนออนไลน์ ร้อยละ 21.43 มีการใช้ดีวีดีประจำชุดวิชา และ ร้อยละ 14.29 มีการใช้สื่ออื่นๆ/สื่อออนไลน์ เช่น YouTube เป็นต้น

5) อุปกรณ์และเทคโนโลยีที่มีสำหรับใช้สอนรูปแบบเผชิญหน้า พบว่า คณาจารย์ ร้อยละ 18.75 มีการใช้คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ ร้อยละ37.50 มีการใช้โทรศัพท์มือถือสมาร์ทโฟน และร้อยละ 43.75 มีการใช้คอมพิวเตอร์ Notebook

1.2.3 ความพร้อมของปัจจัยในการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย ด้านผู้สอน ด้านสื่อและเทคโนโลยี ด้านสภาพแวดล้อมในการสอนชุดวิชาฝึกปฏิบัติฯ และด้านหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แสดงในตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 ความพร้อมของปัจจัยในการสอนชุดวิชาฝึกปฏิบัติฯ

(n = 8)

ความพร้อมของปัจจัยในการสอนชุดวิชาฝึกปฏิบัติ	ระดับความพร้อม (ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย±SD	การแปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
ด้านผู้สอน							
ความพร้อมในการใช้อุปกรณ์และเทคโนโลยี	50.00	25.00	25.00	0.00	0.00	4.25±0.23	มากที่สุด
ความพร้อมในการจัดการสอนรูปแบบออนไลน์	50.00	25.00	25.00	0.00	0.00	4.25±0.23	มากที่สุด
ด้านสื่อและเทคโนโลยี							
สื่อหลัก							
เอกสารการสอนของชุดวิชา	50.00	50.00	0.00	0.00	0.00	4.50±0.04	มากที่สุด
แผนกิจกรรมการฝึกปฏิบัติ	62.50	37.50	0.00	0.00	0.00	4.63±0.13	มากที่สุด
สื่อเสริม							
สื่อที่ใช้ในการสอน เช่น ดีวีดีประจำชุดวิชา, คลิปวีดีโอ	37.50	50.00	12.50	0.00	0.00	4.25±0.11	มากที่สุด
อุปกรณ์ที่ใช้ในการสอน เช่น คอมพิวเตอร์	50.00	50.00	0.00	0.00	0.00	4.50±0.04	มากที่สุด
ระบบอินเทอร์เน็ต	62.50	37.50	0.00	0.00	0.00	4.63±0.13	มากที่สุด
แอปพลิเคชั่นที่ใช้สอน เช่น Ms team, Zoom	62.50	37.50	0.00	0.00	0.00	4.63±0.13	มากที่สุด

หมายเหตุ: ค่าเฉลี่ย±SD หมายถึง ค่าเฉลี่ย±ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางที่ 4.11 ความพร้อมของปัจจัยในการสอนชุดวิชาฝึกปฏิบัติฯ (ต่อ)

(n = 8)

ความพร้อมของปัจจัยในการสอนชุดวิชาฝึกปฏิบัติ	ระดับความพร้อม (ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย±SD	การแปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
ด้านสภาพแวดล้อมในการสอนชุดวิชาฝึกปฏิบัติฯ							
ห้องที่ใช้สำหรับการสอนใน มสธ.	62.50	25.00	12.50	0.00	0.00	4.50±0.09	มากที่สุด
สถานที่ศึกษาดูงาน/ฝึกปฏิบัติ	50.00	50.00	0.00	0.00	0.00	4.50±0.04	มากที่สุด
ห้องพัก (กรณีมาพักที่ มสธ)	37.50	25.00	12.50	25.00	0.00	3.75±0.12	มาก
สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ห้องอาหาร, ห้องน้ำ	37.50	25.00	25.00	12.50	0.00	3.88±0.24	มาก
การให้บริการของเจ้าหน้าที่ฯ เกี่ยวข้องในการฝึกฯ	25.00	62.50	12.50	0.00	0.00	4.13±0.17	มาก
ด้านหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง							
สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์	75.00	25.00	0.00	0.00	0.00	4.75±0.08	มากที่สุด
สำนักบริการการศึกษา	75.00	25.00	0.00	0.00	0.00	4.75±0.08	มากที่สุด
สำนักทะเบียนและวัดผล	37.50	50.00	12.50	0.00	0.00	4.25±0.11	มากที่สุด
สำนักเทคโนโลยีการศึกษา	37.50	50.00	12.50	0.00	0.00	4.25±0.11	มากที่สุด

หมายเหตุ: ค่าเฉลี่ย±SD หมายถึง ค่าเฉลี่ย±ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

จากตารางที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์ความพร้อมของปัจจัยในการสอนชุดวิชาฝึกปฏิบัติฯ ได้แก่ ด้านผู้สอน ด้านสื่อและเทคโนโลยี ด้านสภาพแวดล้อมในการสอนชุดวิชาฝึกปฏิบัติฯ และด้านหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีดังนี้

1) ด้านผู้สอน พบว่า ต้องมีความพร้อมในการใช้อุปกรณ์และเทคโนโลยีในระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.25) และต้องมีความพร้อมในการจัดการสอนรูปแบบออนไลน์ในระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.25)

2) ด้านสื่อและเทคโนโลยี พบว่า สื่อหลัก ในด้านเอกสารการสอนของชุดวิชาต้องมีความพร้อมอยู่ในระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.50) และด้านแผนกิจกรรมการฝึกปฏิบัติต้องมีความพร้อมในระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.63) สำหรับสื่อเสริม ได้แก่ สื่อที่ใช้ในการสอนต้องมีความพร้อมในระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.25) อุปกรณ์ที่ใช้ในการสอนต้องมีความพร้อมในระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.50) ระบบอินเทอร์เน็ตต้องมีความพร้อมในระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.63) และแอปพลิเคชั่นที่ใช้สอน เช่น Ms team และ Zoom เป็นต้น ต้องมีความพร้อมในระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.63)

3) ด้านสภาพแวดล้อมในการสอนชุดวิชาฝึกปฏิบัติฯ พบว่า ห้องที่ใช้สำหรับการสอนใน มสธ. ต้องมีความพร้อมอยู่ในระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.50) สถานที่ศึกษาดูงาน/ฝึกปฏิบัติ ต้องมีความพร้อมอยู่ในระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.50) ห้องพัก (กรณีมาพักที่ มสธ) ต้องมีความพร้อมอยู่ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 3.75) สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ห้องอาหาร และห้องน้ำ เป็นต้น ต้องมีความพร้อมอยู่ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 3.88) และการให้บริการของเจ้าหน้าที่ๆ เกี่ยวข้องในการฝึกฯ ต้องมีความพร้อมอยู่ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 4.13)

4) ด้านหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พบว่า ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีความพร้อมอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ (คะแนนเฉลี่ย 4.75) สำนักบริการการศึกษา (คะแนนเฉลี่ย 4.75) สำนักทะเบียนและวัดผล (คะแนนเฉลี่ย 4.25) และสำนักเทคโนโลยีการศึกษา (คะแนนเฉลี่ย 4.25)

1.2.4 แนวทางการจัดฝึกปฏิบัติเสริมทักษะในระบบการศึกษาทางไกล ประกอบด้วย รูปแบบการจัดฝึกปฏิบัติฯ ช่วงเวลาที่จัดฝึก และกิจกรรมในระหว่างการจัดฝึกปฏิบัติฯ แสดงในตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 แนวทางการจัดฝึกปฏิบัติเสริมทักษะในระบบการศึกษาทางไกล

(n = 207)

ข้อมูล	ความถี่	ร้อยละ
รูปแบบการจัดฝึกปฏิบัติฯ		
แบบเผชิญหน้า	7	87.50
แบบออนไลน์ผ่านโปรแกรมออนไลน์	0	00.00
แบบเผชิญหน้าร่วมกับออนไลน์ผ่านโปรแกรมออนไลน์	1	12.50
ช่วงเวลาที่จัดฝึก		
จัดติดต่อกันจนครบวันฝึก	7	87.50
จัดเป็น 2 ช่วง เฉพาะวันเสาร์อาทิตย์และวันหยุด	0	00.00
อื่นๆ (จัดเป็นหลายช่วง เฉพาะวันเสาร์อาทิตย์และวันหยุด)	1	12.50
กิจกรรมในระหว่างการจัดฝึกปฏิบัติฯ*		
การศึกษาดูงานนอกสถานที่	8	100.00
การสาธิต	8	100.00
การฝึกปฏิบัติ/การทดลองจริง	8	100.00
การทำรายงาน สรุปการศึกษาดูงาน	8	100.00
การให้นักศึกษาทำกิจกรรมกลุ่ม	8	100.00
การนำเสนอรายงานของนักศึกษา	8	100.00
การบรรยายของวิทยากรภายใน	8	100.00
การบรรยายของวิทยากรภายนอก	8	100.00
การให้นักศึกษาทำกิจกรรมกลุ่ม	8	100.00

หมายเหตุ: * สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์แนวทางการจัดฝึกปฏิบัติเสริมทักษะในระบบการศึกษาทางไกล ได้แก่ รูปแบบการจัดฝึกปฏิบัติฯ ช่วงเวลาที่จัดฝึก และกิจกรรมในระหว่างการจัดฝึกปฏิบัติฯ มีดังนี้

1) รูปแบบการจัดฝึกปฏิบัติฯ พบว่า คณาจารย์ ร้อยละ 87.50 เลือกแนวทางการฝึกปฏิบัติเสริมทักษะในรูปแบบเผชิญหน้า และร้อยละ 12.50 เลือกรูปแบบเผชิญหน้าร่วมกับออนไลน์ผ่านโปรแกรมออนไลน์

2) ช่วงเวลาที่จัดฝึก พบว่า คณาจารย์ ร้อยละ 87.50 เลือกการจัดแบบติดต่อกันจนครบวันฝึก และร้อยละ 21.80 เลือกการจัดเป็นหลายช่วง เฉพาะวันเสาร์อาทิตย์และวันหยุด

3) กิจกรรมในระหว่างการจัดฝึกปฏิบัติฯ พบว่า กิจกรรมในระหว่างการจัดฝึกปฏิบัติฯ ที่คณาจารย์ต้องการให้มี ได้แก่ การศึกษาดูงานนอกสถานที่ การสาธิต การฝึกปฏิบัติ/การทดลองจริง การทำรายงานสรุปการศึกษาดูงาน การให้นักศึกษาทำกิจกรรมกลุ่ม การนำเสนอรายงานของนักศึกษา การบรรยายของวิทยากรภายใน การบรรยายของวิทยากรภายนอก และการให้นักศึกษาทำกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 100.00 ในทุกกิจกรรม

ตอนที่ 2 รูปแบบการฝึกปฏิบัติเสริมทักษะของนักศึกษาในระบบการศึกษาทางไกล

ผลจากการสัมมนาระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการฝึกปฏิบัติเสริมทักษะของนักศึกษาในระบบการศึกษาทางไกล มีดังนี้

2.1 รูปแบบการจัดฝึกปฏิบัติฯ

1) นักศึกษามีความคิดเห็นว่า รูปแบบการจัดฝึกปฏิบัติฯ ที่เหมาะสมกับระบบการศึกษาทางไกล คือ รูปแบบเผชิญหน้า และ/หรือรูปแบบเผชิญหน้าร่วมกับออนไลน์ผ่านโปรแกรมออนไลน์ โดยในกรณีรูปแบบเผชิญหน้านั้น นักศึกษามีความคิดเห็นว่า การฝึกปฏิบัติฯ มีความจำเป็นต้องลงมือปฏิบัติจริง และการศึกษาดูงานในสถานที่ดูงาน เช่น โรงงานอาหารสัตว์ ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ และห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ต่างๆ นั้น มีความจำเป็น เพราะนักศึกษาเรียนในระบบการเรียนการสอนทางไกล ศึกษาจากเอกสารการสอนประจำชุดวิชา โดยไม่มีโอกาสเข้าสถานที่ดังกล่าว รวมทั้งการฝึกปฏิบัติฯ ในบางเรื่องจำเป็นต้องอาศัยการสอนโดยตรงจากผู้สอนที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะและมีประสบการณ์ในการการลงมือปฏิบัติจริง เพื่อให้สามารถเข้าใจ และมีทักษะในการปฏิบัติได้ อีกทั้งการเข้ามาฝึกปฏิบัติฯ ในมหาวิทยาลัยทำให้ได้มีโอกาสพบปะเพื่อนนักศึกษาที่เรียนด้วยกันและคณาจารย์ผู้สอนด้วย ทำให้ได้มีโอกาสในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

สำหรับการฝึกปฏิบัติฯ ในรูปแบบผสมหรือรูปแบบเผชิญหน้าร่วมกับออนไลน์ผ่านโปรแกรมออนไลน์ ก็เป็นแนวทางการจัดการฝึกปฏิบัติฯ ที่เหมาะสมสำหรับกรณีนักศึกษาที่มีข้อจำกัดด้านการเดินทางและค่าใช้จ่ายในเดินทางเข้ามาฝึกปฏิบัติที่มหาวิทยาลัยฯ จัดนอกจากนี้ ยังมีข้อจำกัด

ในด้านเครื่องคอมพิวเตอร์และสัณญานอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่นักศึกษาต้องจ่ายเพิ่มในการเรียน

2) คณาจารย์มีความคิดเห็นว่า รูปแบบการจัดฝึกปฏิบัติฯ ที่เหมาะสมกับระบบการศึกษาทางไกล คือ รูปแบบเผชิญหน้า เนื่องจากผู้สอนจะสามารถสอนและถ่ายทอดความรู้ได้โดยตรงและชัดเจน ได้พบปะและมีปฏิสัมพันธ์กับนักศึกษา สามารถประเมินการทำงานของนักศึกษาได้ พร้อมทั้งสามารถให้ข้อมูลความรู้เข้าใจเกี่ยวกับการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยให้นักศึกษาเพิ่มเติมได้ ขณะที่การมาเรียนแบบเผชิญหน้าจะทำให้นักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติจริงในสถานที่ๆ เหมาะสมและมีอุปกรณ์ที่ถูกต้องเหมาะสมให้นักศึกษาได้เรียนรู้จนเกิดทักษะได้ นักศึกษาสามารถสอบถามข้อสงสัยกับคณาจารย์ได้ในทันที สร้างเครือข่ายผู้เรียน ฝึกการมีส่วนร่วม และการทำการเป็นกลุ่ม

2.2 ระยะเวลาในการฝึกและช่วงเวลาในการจัดฝึกปฏิบัติฯ

1) นักศึกษามีความคิดเห็นว่า การจัดฝึกปฏิบัติฯ รูปแบบเผชิญหน้า ควรจัดระยะเวลาในการฝึกติดต่อกันจนครบ ในระยะเวลา 4-5 วัน สำหรับรูปแบบเผชิญหน้าร่วมกับออนไลน์ผ่านโปรแกรมออนไลน์ ควรจัดในช่วงวันเสาร์ อาทิตย์ หรือวันหยุดจนครบ

2) คณาจารย์มีความคิดเห็นว่า การจัดฝึกปฏิบัติฯ รูปแบบเผชิญหน้า ควรจัดระยะเวลาในการฝึกติดต่อกันจนครบ ในระยะเวลา 4-5 วัน ตามความเหมาะสม

2.3 กิจกรรมในระหว่างการจัดฝึกปฏิบัติฯ

1) นักศึกษามีความคิดเห็นว่า กิจกรรมในระหว่างการจัดฝึกปฏิบัติฯ รูปแบบเผชิญหน้าที่จะต้องมี ได้แก่ การศึกษาดูงานนอกสถานที่ การสาธิต การลงมือปฏิบัติจริง การบรรยายจากวิทยากรทั้งภายนอกและภายในมหาวิทยาลัย การจัดทำรายงานและการนำเสนอรายงานกลุ่ม สำหรับรูปแบบเผชิญหน้าร่วมกับออนไลน์ผ่านโปรแกรมออนไลน์ ควรจะต้องมีกิจกรรม การบรรยายจากวิทยากรทั้งภายนอกและภายในมหาวิทยาลัย และการส่งคลิปหรือวีดีโอให้นักศึกษาศึกษาก่อนวันฝึกปฏิบัติออนไลน์

2) คณาจารย์มีความคิดเห็นว่า กิจกรรมในระหว่างการจัดฝึกปฏิบัติฯ รูปแบบเผชิญหน้าที่จะต้องมีได้แก่ การศึกษาดูงานนอกสถานที่ การสาธิต การลงมือปฏิบัติจริง การบรรยายจากวิทยากรทั้งภายนอกและภายในมหาวิทยาลัย การจัดทำรายงานศึกษาดูงาน การจัดทำกิจกรรมกลุ่ม และการนำเสนอรายงานของนักศึกษา